

slova: »Jest-li podle předpisů občanského práva potřebí výpovědi (§ 1116 obč. zák.) smlouvy o nájmu, by nájemní smlouva nebyla mlčky obnovena (§§ 1114 a 1115 obč. zák.)« — odstavce třetího § 575 c. ř. s. (srovn. slova: »—pravoplatné rozsudky o takových námitkách vydané pozбудou platnosti — nebude-li ve čtrnácti dnech po tom, . . . navržena exekuce vyklizením«), jakož i z § 1114 obč. zák. vyplývá, že nepodáním vyklizovacího návrhu včas výpověď a po ní následovavší rozsudky pozbyly platnosti, že tedy výpověď daná usnesením ze dne 18. září 1926 pozbyla účinnosti, a tím zůstalo vše při staré původní smlouvě nájemní. To žalobce sám uznal tím, že soudní výpověď dne 1. července 1927 opakoval, tedy, dav výpověď (§ 1116 obč. zák. a § 560 c. ř. s.) uznal jsoucnost původní nájemní smlouvy, a uznává ji také svrchu uvedenými vývody, tvrdě, že usiloval všemi zákonitými prostředky, by nájemní poměr byl zrušen. Na původní smlouvu nájemní vztahuje se však usnesení obecního zastupitelstva ze dne 22. prosince 1925, o němž správně uvádí odvolací soud, že nepozbylo platnosti z toho důvodu, že jí pozbyl rozsudek soudu první stolice. Byl tedy starosta prováděje řečené usnesení obecního zastupitelstva, oprávněn dáti žalovanému novou výpověď.

Čís. 7830.

Byla-li v popřevratové době složena vkladní knížka rakouské spořitelny u tuzemského soudu na splnění závazku nemanželského otce, nešlo na straně poručenského soudu o porušení práva překročením úřední povinnosti, když přijal vkladní knížku a spokojil se s vinkulací vkladu. Škodu, jež vznikla pro nemanželské dítě poklesem rakouské měny v poměru k československé měně, čímž byl vklad znehodnocen, nezavinil poručenský soud.

§ 193 resp. říz. nelze použítí, nebyla-li k soudu složena hotovost, nýbrž vkladní knížka.

(Rozh. ze dne 1. března 1928, Co II 1/27.)

Leopold B. uznav nemanželské otcovství k nezletilému žalobci zavázal se smírem ze dne 22. dubna 1920 zaplatiti mu odbytné 600 K rak., kterýžto peníz byl uložen ve spořitelně v Rakousku. Právní zástupce žalobcův složil spořitelní knížku znějící na nezl. žalobce a na 6000 K rak. měny a opatřenou doložkou »Verfügung über das Kapital und die Zinsen steht nur dem Bezirksgerichte Z. als Mündelgerichte des Minderjährigen zu« do deposita okresního soudu v Z. Knížka byla přijata a dne 24. července 1920 převzata do uschování okresního soudu v Z. na Moravě. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na československém eráru náhrady škody z poklesu rakouské koruny 1551 Kč a to proto, že okresní soud v Z. v rozporu se svými povinnostmi neučinil opatření o tomto vkladu a takto zavinil škodu ze stálého klesání rakouské koruny. Procesní soud první stolice (vrchní zemský soud v Brně) uznal podle žaloby. Důvody: Hotové peníze nezletilcovy mají býti na úrok uloženy u veřejných pokladen (§ 230 obč. zák.) a ježto nezletilý žalobce jest nesporně tuzemcem a bydlí v tuzemsku, bylo již první závadou, že odbytné bylo uloženo v cizozemském peněž-

ním ústavu, třeba že ústav ten byl spořitelnou. Když se však již tento způsob uložení peněz stal, bylo povinností poručenského soudu dbáti toho, by toto jmění, uložené v rakouské měně, bylo co nejdříve vyměněno za československou měnu. Tato povinnost byla tím naléhavější, ana rakouská koruna byla v době uložení peněz již o $\frac{3}{4}$ méněcennou než československá koruna. Za tohoto stavu věci nebylo na místě dále vyčkati, zda znehodnocená rakouská koruna snad ještě bude stoupati. Žalovaná strana nemůže se s úspěchem odvolati na mimořádné poměry v oboru peněžnictví mezi sousedními státy, neboť tím spíše právě tato nejistota nutila přímo soud poručenský, by ihned podnikl veškeré kroky pro složení peněz v československé měně, by takto byla zachována aspoň část jmění nezletilého žalobce. Soud poručenský nepodnikl však podle poručenských spisů P III 115/19 nic, což mělo v zápětí, že žalobce pozbyl dalším klesáním rakouské koruny své celé jmění. Ježto poručenský soud ručí za to, by hotovost nezletilcova byla co nejdříve na úrok uložena způsobem vytknutým v § 230 obč. zák., přestoupil své úřední povinnosti, zachovav se v tomto směru úplně pasivně, a jest tudíž práv ze škody způsobené žalobci (§§ 193, 194, 202 nesp. říz. a §§ 230, 233 a 236 obč. zák.). Toto opominutí poručenského soudu nelze však považovati za hrubé zavinění. O takové zavinění jde tehdá, když jednající musel předvídati, že jeho jednání pravděpodobně přivodí protiprávní účinek. V souzeném případě byl soudu poručenskému nepříznivý stav rakouské koruny v době uložení jmění poručencova znám pokud se týče měl mu býti při náležité pozornosti znám, avšak že by se koruna ta stala během doby dokonce skoro bezcennou, soud nemohl předvídati. Lze proto mluvit jen o opominutí normální povinnosti, kteráž vyžadovala na soudu, by byl vklad uložený v rakouské měně ihned přeměněn na československou měnu. Lze připustiti, že i poručník nezletilého dítěte byl podle zákona (§ 205, 228, 230, 233, 235, 236 obč. zák.) povinen, spravovati jmění poručencovo s veškerou péčí řádného a pilného hospodáře a že i on nic nepodnikl k zachování jmění žalobcova, že tedy i on ručí za škodu takto vzešlou. Než přece jest žalovaný erár práv z celkové škody, neboť poručenský soud byl povolán v první řadě pečovati o majetek žalobcův, to tím více, když poručník, jednoduchý venkovský maloživnostník, ve věcech měnových neměl toho přehledu a zkušenosti, jako soud poručenský. Ježto se za tohoto stavu věci objem účastenství poručníka a poručenského soudu na škodě nedá číselně určit, ručí žalovaný erár za celou škodu a může po případě uplatňovati své postižní nároky proti poručníkovi (§ 1302 obč. zák.).

N e j v y š š í s o u d zamítl žalobu co do 775 Kč 50 h.

D ů v o d y:

Co do 775 Kč 50 h uznal žalovaný dodatně žalobní nárok, napadený rozsudek vešel co do této částky v právní moc a nemůže odvolací soud podle § 497 c. ř. s. se jím zabývat. Sporným zůstal další peníz 775 Kč 50 h a 4% úroky z 1.551 Kč za dobu v žalobě vytčenou, vzhledem k nimž navrhuje žalovaná strana změnu napadeného rozsudku pro nesprávné

právní posouzení věci. Po této stránce není odvolací soud vázán právním názorem odvolatelčím, nýbrž posuzuje věc sám především na základě údajů žalobních jakož i skutečností vyplývajících ze spisů poručenských, jež byly přečteny u soudu první stolice. Podle těchto spisů přikázal Dr. V. v Z., jako tehdejší právní zástupce žalobcův svému substitutu Dr. Sch-ovi v M. (v Rakousku), by 6.000 K rak. složených podle smíru nemanželským otcem, uložil na vkladní knížku spořitelny v M., a sám složil knížku tu pro žalobce u soudu. Proč se tak stalo, vyplývá z výpovědi Dr. V-a, že převod 6.000 K rak., uložených v Rakousku, do Československé republiky byl spojen s obtížemi, což zajiště souviselo s valutovými poměry a s předpisy platnými tehdy v republice Československé i Rakouské. Proto daly strany přednost tomu, by do Československé republiky byla převedena a pro poručenice u soudu složena vkladní knížka rakouské spořitelny. Soud první stolice, poukazuje na § 193 pat. o nesp. říz., dovozuje opomenutí normální povinnosti, jež prý vyžadovala od soudu, by vklad v rakouské měně byl hned přeměněn na československou měnu. § 193 nelze použít, ježto k soudu nebyla složena hotovost, nýbrž vkladní knížka, takže poručenský soud neměl možnosti uložiti hotové peníze podle § 194 čís. 5 pat., t. j. u československé spořitelny zřízené s veřejným schválením. Kdyby byly složeny hotové peníze v rakouské měně, bylo by bývalo jistě povinností soudu, by je přeměnil na čsl. měnu a jednal dále podle § 193 pat., ale bez převodu hotovosti do Čsl. republiky nebylo soudu možno přeměnit vklad u cizozemské spořitelny na zdejší měnu. Stranám i soudu nemohlo jíti o jiné, než by peníze složené pro žalobce v cizině byly ihned převedeny do tuzemska a když strany za tehdejších poměrů valutových uznaly za účelné učiniti tak převodem vkladní knížky, nešlo na straně poručenského soudu o porušení práva překročením úřední povinnosti, když přijal tuto vkladní knížku na splnění závazku převzatého nemanželským otcem, a spokojil se vinkulací vkladu. Věc musí býti posouzena podle neustálených a nejistých poměrů tehdejší doby. Soud nemohl brániti stranám, když k převodu peněz složených v cizině pro poručenice použily převodu vkladní knížky přes hranice místo hotovosti, také nelze předpokládati, že mu bylo možné, co nemohly strany zařídit, t. j. převést hotovost přes hranice. Ovšem vznikla pro žalobce škoda poklesem rakouské měny v poměru k zdejší měně, čímž byl jeho vklad znehodnocen, ale za vylíčených poměrů nezavinil ji soud přijetím a uložením vkladní knížky vydané rakouskou spořitelnou na vklad u ní učiněný. Nelze dále předpokládati, že soud mohl i v kladném případě převést peníze uložené u rakouské spořitelny v hotovosti do zdejšího státu tak rychle, by žalobci zůstala zachována částka vyšší 775 Kč 50 h, již se mu dostane následkem uznání žalobního nároku, tím více pak celá sporná částka 1.551 Kč. Žalobní nárok není tudíž oprávněn již podle spisů, i bylo zamítnouti žalobu, pokud byl rozsudek napaden.

Čís. 7831.

Zákonem není stanoveno, od kdy jest počítati lhůtu, na niž byl v případě zahájení vyrovnacího řízení odložen výkon exekučního prodeje.